

Toetrede

Liturgie van die Lig

Aansteek van die kerse

Woorddiens

Tema: Radikaal of konformis?

Skriflesing 1: Matteus 5:1-12 (1953)

¹ EN toe Hy die skare sien, het Hy op die berg geklim; en nadat Hy gaan sit het, het sy dissipels na Hom gekom;

² en Hy het sy mond geopen en hulle geleer en gesê:

³ Salig is die wat arm van gees is, want aan hulle behoort die koninkryk van die hemele.

⁴ Salig is die wat treur, want hulle sal vertroos word.

⁵ Salig is die sagmoediges, want hulle sal die aarde beërwe.

⁶ Salig is die wat honger en dors na die geregtigheid, want hulle sal versadig word.

⁷ Salig is die barmhartiges, want aan hulle sal barmhartigheid bewys word.

⁸ Salig is die wat rein van hart is, want hulle sal God sien.

⁹ Salig is die vredemakers, want hulle sal kinders van God genoem word.

¹⁰ Salig is die wat vervolgd word ter wille van die geregtigheid, want aan hulle behoort die koninkryk van die hemele.

¹¹ Salig is julle wanneer die mense julle beledig en vervolgd en valslik allerhande kwaad teen julle spreek om My ontwil.

¹² Verbly en verheug julle omdat julle loon groot is in die hemele; want so het hulle die profete vervolgd wat voor julle gewees het.

Skriflesing 2: Miga 6:1-8 (1953)

Broodjies vir die Pad

Schrijf één keer per week een brief aan een medemens

Socioloog Kees Schuyt reikt een eenvoudig recept aan om de morele, fysieke en mentale vaardigheid op peil te houden: schrijf een brief aan iemand die zo'n geste kan gebruiken.

Daadkracht op het juiste moment, dat is een kenmerk van moedige burgers, zowel in extreme situaties zoals oorlog en onderdrukking, als in doodgewone, dagelijkse situaties in tijden van welvaart en vrede. Moedige mensen doen vaak dingen die ze zelf niet helemaal begrijpen. Pas achteraf realiseren ze zich dat wat ze gedaan hebben heel erg riskant was. Ze zijn blij en dankbaar dat het zo goed is afgelopen.

Openlijk protesterenden

Uit de literatuur over vertoonde moed en heldhaftigheid in de Tweede Wereldoorlog heb ik een driedeling gemaakt van moedige mensen in oorlogstijd. Als eerste categorie moedige

burgers noem ik de openlijk protesterenden; diegenen, die vóór en in de Tweede Wereldoorlog hun stem verheven, de durf hadden om te protesteren en zich te verzetten tegen onrecht en onderdrukking. De mensen met Zivildcourage, burgermoed.

Met als ons aansprekende voorbeelden: dominee Niemöller in 1934 in Duitsland, Franz Jägerstätter in 1938 in Oostenrijk, de katholieke boer die openlijk weigerde in dienst te treden in Hitlers leger en na vijf jaar gevangenis ter dood werd gebracht; en in Nederland - onbetwist - in 1940 professor Cleveringa, die als een van de eersten publiekelijk zijn afkeuring en afkeer uitsprak over de maatregelen die de bezettende macht, in strijd met internationale verdragen, hier te lande uitvaardigde.

De tweede categorie moedige mensen noem ik de stille helpers, met als uitgesproken voorbeeld Etty Hillesum, de jonge vrouw die uit solidariteit haar lotgenoten steunde en troostte in Westerbork en later op haar laatste reis naar Auschwitz. Zij toonde daarbij onzelfzuchtige moed.

De derde en laatste categorie noem ik de redders, degenen die hun medemensen in nijpende of levensbedreigende omstandigheden daadwerkelijk een uitweg boden, onderdak gaven of voor een onderduikadres zorgden. Miep Gies is hiervan de icoon bij uitstek, de trouwe medewerkster van de firma Frank en metgezel van de familie, die na afloop van de dag de onderduikers van voedsel voorzag, met het gevaar gesnapt of verraden te worden.

Moedige mensen

Voor de vreedstijd van de naoorlogse samenleving heb ik verrassend genoeg eigenlijk geen nieuwe categorieën moedige mensen nodig. In de naoorlogse samenlevingen hebben zich ook grote publieke en politieke protesteerdere gemanifesteerd. Op verschillende manieren werd gestreden tegen nog steeds bestaande vormen van onrecht en discriminatie, tegen blijvende armoede en afhankelijkheid, vóór democratie en menselijke waardigheid.

Deze personen zijn dé iconen geworden van de moderne tijd, morele helden, aan wie velen zich optrokken en nog steeds optrekken, maar wier voorbeeld van ongewone moed en geduld voor gewone mensen vaak moeilijk na te volgen valt: Gandhi, Martin Luther King, Vaclav Havel en Mandela.

De stille helpers zijn er nu ook, geëngageerde burgers die - misschien met minder gevaar - onderdak en eten organiseren voor anderen, asielzoekers, voedselbankbezoekers. De redders zijn er ook, mensen die letterlijk anderen bijsprongen of alle mensen die anderen hielpen vluchten uit toenmalige totalitaire landen, van Oost naar West. De Duitse toerist die met zijn roeiboortje jongeren redde van het bloedbad dat Breivik aanrichtte op het Noorse eiland Utoya.

Morele vorming

Wat is er hedentendage nodig om de drie thans onderscheiden vormen van moed, van de protesteerdere, van de stille helpers en van de reddende engelen, op het juiste moment, op de juiste plaats en in de juiste verhouding in

praktijk te brengen? Omdat morele vorming gericht op het verwerven van morele vaardigheid niet ophoudt op 18-jarige leeftijd, maar doorgaat gedurende de gehele life span en in vele lastige en moeilijke situaties gedurende die levensloop moet worden aangewend, is een blijvende training in die morele vaardigheid een goede zaak.

Als eenvoudige overlevingsregel voor deze tijd stel ik daarom voor, dat ieder die zijn morele, fysieke en mentale vaardigheid op peil wil houden, één keer per week een brief schrijft aan een ander, een medemens die zo'n brief om welke reden dan ook heel goed kan gebruiken, bijvoorbeeld om er troost, inspiratie of saamhorigheid uit te putten.

Eén brief per week slechts, met aandacht en het liefst met de hand geschreven, als wekelijkse oefening ter onderhoud van onze eigen morele vorming. Eén simpele regel om moreel te overleven in de harder en grauwer wordende 21ste eeuw.

Kees Schuyt: emeritus hoogleraar sociologie

<http://www.trouw.nl/tr/nl/5116/Filosofie/article/detail/3580496/2014/01/20/Schrijf-een-keer-per-week-een-brief-aan-een-medemens.dhtml>

In *Why Bother Praying?* I have also included a few gems of wisdom that have helped me to persevere.

My Jesuit Novice Master was Fr Des Dwyer SJ. He is a very wise and compassionate man. Like me, and I think rather unusually for novice directors, he was an extrovert. He understood what I meant when I said that I was sure that most of the Church's traditions and prayer practices seemed to be 'the revenge of introverts.' Sensing that it can be easy to give up or cut corners when the way seems unnatural and too hard for little benefit, my Novice Master used to say regularly: 'each day, some prayer, any prayer, is better than no prayer'. As unrealistic as it is for most of us, the bad spirit convinces us that we should have a powerful and sustaining prayer-life all the time. *The perfect is the enemy of the good.* Rather than give up on prayer, the good spirit encourages us to do what we can, from where we can, as we can. *Some prayer is better than no prayer.*

Whatever we call prayer, it is in every case an encounter with God. Prayer is a means to an end, not an end in itself. The end we seek in prayer is to encounter the presence of a loving God. Once we stop acting for God, putting on a show, and really seek God's presence in prayer then all sorts of possibilities open up. Prayer also provides the place wherein God can find us. God's creativity and desire for our good knows no bounds.

http://www.thinkingfaith.org/articles/20130712_1.htm

Brood vir die Pad

Back From Pilgrimage: Paul in Asia Minor

Marcus J. Borg

I have just returned from Turkey, where my wife and I and Dom and Sarah Crossan led a two-week long pilgrimage. Our focus: Paul and early Christianity in the historical context of the Roman Empire and Roman imperial theology. Rome ruled the world of early Christianity: from

Spain in the west, Britain in the north, the Euphrates in the east, into North Africa in the south.

Roman rule was legitimated by imperial theology. According to it,

Caesar Augustus, the greatest of the emperors, was divine. Born Octavian around 63 BCE, he ruled as emperor from 31 BCE to 14 CE. His titles included "God," "Son of God," "Lord," "savior of the world" who had brought "peace on earth." He was the product of a divine conception, conceived in his mother by the god Apollo, god of light, reason and order.

Augustus brought peace on earth through military victory. At the battle of Actium, he ended the decades-long civil war that had torn the empire apart. Now peace reigned, the *Pax Romana*, achieved through military victory and sustained by Roman imperial power. All of this, according to Roman imperial theology, was the will of God. Roman theology legitimated Roman empire. It was omnipresent in the public media of the day: in images, inscriptions, and coins.

This was the historical context of Paul (and Jesus and early Christianity). The titles of Jesus – "Son of God," "Lord," "savior of the world," the one who brings "peace on earth" – existed before he was born. They were titles of the emperor.

When Paul and other early Christians applied these titles to Jesus, they were saying Jesus is Lord and empire is not.

What is the difference between these two lordships? According to the seven letters of Paul that are universally seen by scholars as the earliest documents in the New Testament, all written in the 50s, and thus earlier than the gospels: Rome embodied peace through victory and Jesus proclaimed peace through justice and non-violence. Paul and other early Christians created communities radically centered in God that embodied a vision of life together very different from the vision embodied in Roman imperial theology.

To see Paul and Jesus and early Christianity in this context is to see how they (and the Bible as a whole) combine the spiritual and the political. Christianity is spiritual – it is about our personal relationship to God (the sacred, what is, reality, isness). It is about a deeper and deeper centering in God as known in the Bible and especially in Jesus. And equally importantly, it is about participating in God's passion for a different kind of world – a more just world, fair world, a world of peace and not war. This is "the dream of God" in the Bible and Jesus: a transformed world.

<http://www.marcusjborg.com/2011/05/23/back-from-pilgrimage-paul-in-asia-minor>

Wegsending

Liefdegawes

Mededelings

Doof van die kerse

Seën

wynandnel@iafrica.com 082 901 5877